

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Telefaks: 73 19 91 01

Inspeksjonsrapport

Inspeksjonsrapport nr: 2010.043.I.FMST

Inspeksjonsdato: 04.11.2010

Informasjon om virksomheten

Navn: Gammelosen RA	Org.nummer: 958731558
Adresse: Postboks 83, 7301 Orkanger	Besøksadresse: Alfarveien 5, 7300 Orkanger
Telefon: 72483000	E-post: postmottaket@orkdal.kommune.no
Kommune/kommunenr.: Orkdal	Bransjenr. (NACE-kode):
Kontrollert tidligere: 2008	

Tilstede under inspeksjonen

Fra virksomheten: Tore Sandbæk, Einride Asbøll, Roar Johansen, Kari N. Bonvik og Kjell Morten Hansen.	Fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag: Tore Haugen og Torill Espedal
--	--

Følgende hovedtema ble kontrollert ved bedriften

- Internkontroll – avviksbehandling og risikovurdering
- Klimaendringer og klimatilpasning
- Overløp
- Avløpsledninger
- Renseanlegget - drift og styring
- Overholdelse av utslippstillatelsen

Resultater av kontrollen

- Kontrollen avdekket 3 avvik i forhold til regelverket.
- Det er gitt 2 anmerking(er).

Oppfølging etter kontrollen

- Virksomheten plikter snarest å rette opp avvik beskrevet i denne rapporten. Fylkesmannen ber om en skriftlig bekreftelse på at forholdene er rettet inkludert en beskrivelse av tiltakene innen 05.01.2011.

Dato:

Marit Lorvik (e.f.)
fung. miljøverndirektør

Torill Espedal
overingeniør

Definisjoner

Avvik: Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen
(for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning: Et forhold som miljømyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Offentlighet i forvaltningen

Inspeksjonsrapporten vil være tilgjengelig for offentligheten, jf offentleglova.

Informasjon om regelverk og hjelpemidler

Forurensningsloven = Lov om forurensninger og om avfall

Avfallsforskriften = Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall

Internkontrollforskriften = Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter

Forurensningsforskriften = Forskrift om begrensning av forurensning

Ytterligere informasjon om regelverk og hjelpemidler finner du på www.klif.no og www.regelhjelp.no

Dokumentunderlag

Fylkesmannen er myndighet etter forurensningsloven mht avløpsanlegg i større tettbebyggelse som har et samlet utslipp over 2000 pe til elvemunning og ferskvann eller over 10.000 pe til sjø.

Dokumentunderlag for tilsynet var:

- Utslippstillatelse fra 2006.
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften),
- Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven),
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kap 11 og 14.

Avvik

Det ble funnet følgende avvik som resultat av Fylkesmannens kontroll:

Avvik 1 Avviksbehandling for avløpsanlegget er ikke tilfredsstillende.

Avvik fra Internkontrollforskriften § 5 punkt 7. (Avdekke og rette opp avvik)

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

1A) Det er ikke etablert et skriftlig avviksbehandlingssystem for ytre miljø og for avløpsanlegget.

1B) Avviksbehandlingssystemet inkluderer ikke alle deler av avløpsanlegget

1C) Avviksprosedyren benyttes ikke eller etterleves ikke i praksis.

Kommentar: Ingen merknader.

Avvik 2 Risikovurdering for avløpsanlegget er ikke tilfredsstillende.

Avvik fra Internkontrollforskriften § 5 punkt 6. (Vurdere risiko)

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

2A) Det er ikke utarbeidet en skriftlig miljørisikovurdering for avløpsanlegget.

2B) Risikovurderingen er mangelfull/utilstrekkelig behandlet for noen områder. (f.eks. avløpsnett, overløp, renseanlegg)

2C) Det er ikke etablert rutiner for risikohåndtering av forhold med uakseptabel høy risiko.

2D) Klimatilpasning er ikke behandlet i og inngår ikke i risikovurderingen.

Kommentar: Ingen merknader.

Avvik 3 Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-10 Utforming og drift av renseanlegg. Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 Avdekke og rette opp avvik.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

3A) Kommunen har ikke undersøkt hvordan regionen vil bli påvirket mht. framtidige klimaendringer.

3B) Det er ikke foretatt vurderinger eller beregninger av hvilke konsekvenser og virkninger forventede framtidige nedbørsmengder vil ha på avløpsnettet. (Nedbørsprognoser er ikke omsatt til virkninger på avløpsnettet ved modellberegninger eller ved andre vurderinger).

3C) Det er ikke gjennomført tiltak eller vedtatt planer for å hindre at overvann kommer inn på avløpsnettet.

3D) Det er ikke gjennomført tiltak eller gjort vedtak om konkrete tiltak på nett for å håndtere framtidige vannmengder.

Kommentar:

Kommunen har utført tiltak på ledningsnett (separering, fordrøyningsbasseng, overvannsledninger) for å håndtere framtidige vannmengder. Det er derimot ikke gjort noen beregninger/vurderinger av hvordan avløpsanlegget kan bli påvirket av framtidige nedbørsmengder.

Kommunen må derfor innhente data for hvordan regionen vil bli påvirket av framtidige klimaendringer. Prognoser for framtidig nedbørsutvikling må brukes for å vurdere hvilke konsekvenser dette vil ha på renseanlegg, ledningsnett og overløp.

På dette grunnlaget må det vurderes om utførte tiltak er tilstrekkelige (jf. Klima og forurensningsdirektoratets (Klif) Rapport nr. 2317-2007 - "Klimatilpasninger, Veiledning om mulige tiltak i avløpsanlegg" og Norsk Vann sin rapport nr. 162-2008 - "Veiledning i klimatilpasset overvannshåndtering").

Avvik 4 Overløp av urensset kloakkvann blir ikke tallfestet.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-5 Avløpsnett.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

4A) Vesentlige overløp mangler utstyr som enten registrerer vannmengde eller tidsvarighet for overløp av urensset vann.

4B) Forurensingsutslipp av urensset vann via alle overløp blir ikke tallfestet enten ved utslippsmålinger, modellering eller annen beregning.

4C) Kommunen har ikke oversikt over alle overløp på ledningsnett.

Kommentar:

Forurensingsforskriften §14-15 sier at "...den ansvarlige skal fra 31.12.2008 registrere eller beregne driftstid for utslipp fra overløp". Bestemmelsen gjelder alle overløp og andre lekkasjer på avløpsnett, inkludert nødoverløp. Det vil si at det kreves en oversikt over antall overløp på ledningsnett og pumpestasjoner og overløpenes plassering. Orkdal kommune registrer overløp fra alle pumpestasjoner. Neste år skal dette også utføres på 5 overløp på nettet. For de resterende overløpene er det ennå ikke bestemt når dette skal gjøres eller hvilken metode som skal benyttes.

Avvik 5 Avløpsledninger vedlikeholdes og fornyes ikke i tilstrekkelig omfang.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-5 Avløpsnett.
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 4 fastsette mål for ytre miljø og punkt 7 avdekke og rette opp avvik.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

5A) De viktigste problemområder på nettet er ikke identifisert i en skriftlig dokumentasjon.

- 5B) Kommunen har ikke satt egne mål for funksjonskrav til avløpsnett.
- 5C) Det foreligger ikke en saneringsplan for ledningsnett som er oppdatert etter 2005.
- 5D) Det er ikke satt måltall for årlig fornyingstakt eller investeringsnivå for ledningsnett.
- 5E) Vedtatt fornyingstakt eller investeringsnivå i saneringsplanen gjennomføres ikke som forutsatt.
- 5F) Det langsiktige saneringsbehov for avløpsnett er ikke ivaretatt med den fornyingstakt som kommunen praktiserer.

Kommentar: Ingen merknader (jf. anmerkninger).

- Avvik 6 Driftsforhold i renseanlegg er ikke tilfredsstillende dokumentert.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-10.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- 6A) Opplegg for opplæring av driftsoperatører er ikke utarbeidet/er ikke gjennomført.
- 6B) De styrende driftsparametere i renseprosessene er ikke skriftlig dokumentert.
- 6C) Overvåkings- og alarmsystemer er utilstrekkelige til å sikre kontinuerlig god drift.
- 6D) Vaktordning for renseanlegget er utilstrekkelig eller fungerer i praksis ikke godt nok.
- 6E) Kalibrering/kontroll av viktig utstyr blir ikke dokumentert.
(Kalibrering pH-elektroder, utstyr for dosering av fellingskjemikalier, syre/lut og polymer)

Kommentar: Ingen merknader.

- Avvik 7 Kommunen har ikke rutiner for å vurdere grunnlaget for fastsettelse av rensekrav med henblikk på utløsning av nye krav til sine avløpsanlegg.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 11-3, § 14-1, § 14-6,7,8 og § 14-17.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- 7A) Kommunen har ikke foretatt en vurdering av om forbudet mot oppdeling av tettbebyggelser kan utløse nye rensekrav for relevante områder.
- 7B) Kommunen har ikke meldt fra til Fylkesmannen om at en konkret tettbebyggelse (etter forbudet trådte i kraft) har en p.e.-belastning som utløser rensekrav etter kapittel 14.
- 7C) Aktuelle eksisterende anlegg med fosforrensing har ikke vært vurdert med hensyn til kriterier for vesentlig endring som kan utløse krav til sekundærrensing.
- 7D) Kommunen har ikke meldt fra til Fylkesmannen om at et konkret avløpsanlegg har en faktisk, dokumentert vesentlig endring og som utløser krav til sekundærrensing.

Kommentar: Ingen merknader.

- Avvik 8 Kontroll med og/eller oppfylning av rensekrav for utslipp til vann overholdes ikke.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-13, § 14-12, § 14-11, § 14-2.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- 8A) Behandling og sammenstilling av primærdata (vannmengder, analyseresultater) til utslippstall som innrapporteres til KOSTRA er ikke tilstrekkelig kvalitetssikret.
- 8B) Overløp ved renseanlegget blir ikke tatt med i beregningen av rensegrad og utslippsmengder fra avløpsanlegget. (§14-11)
- 8C) Utslippsdata blir ikke løpende vurdert opp mot tillatelsens rensekrav.
- 8D) Rensekravene i tillatelsen ble overskredet i året 2009.

Kommentar:

Ved beregning av rensegrad på renseanlegget skal mengde avløpsvann som går i overløp regnes med. Disse dataene blir ikke tatt med i beregningene av rensegrad for avløpsanlegget (jf. avvik 2 i inspeksjonsrapport datert 20.10.2008). Det er beklagelig at kommunen ikke har fulgt opp dette forholdet siden sist.

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger som resultat av kontrollen:

Anmerkning 1: Vedlikehold og fornying av avløpsledninger

Kommentar:

Ny Hovedplan avløp forelå i 2009 med detaljert oversikt over prioriterte tiltak og investeringer for bla. avløpsnettets framover, med beregnede kostnadsoverslag. Planen skal revideres hvert 4 år. Kommunen har satt av 700.000,- kr hvert år for sanering av avløpsnettets. På tilsynet ble det opplyst at kommunen ikke har noen problemstrekker igjen som må saneres. Kommunen konsentrerer seg derfor framover om sanering av pumpestasjonene.

Kommunens mål for funksjonskrav til ledningsnettets bør bli mer konkrete og målbare. Dette kan være måltall for maks inn-og utlekking, måltall for tilføringsgrad, måltall for overløpshendelser (maks antall timer/overløpsmengder m.m.).

Anmerkning 2: Prøvetakingsplan

Kommentarer:

For å oppfylle kravene i forurensningsforskriften mhp. prøvetaking må det tas prøver med jevne mellomrom gjennom året. Dette innebærer at uttak av prøver må skje på ulike dager i uka. Dette bør tas opp og koordineres med laboratoriet når ny prøveplan skal utarbeides.